

מחודדין בפיר עיונים בפרשת השבוע גלידז תתקצ"ה ויקהל - פרה

טהרה חייבת שמירת שבת. השבת נזכיר לכולם שיש להטהר כדי שיוכלו להקריב קרבן פסח. מי שיסיח את דעתו, מי שלא יכין את עצמו בזמן, לא יטהר וממילא לא יוכל להקריב קרבן הפסח במועדו. השבת מטהרת את הנשמה של היהודי מכל המרוין של השבוע. הוא מתכנס בבית הכנסת לתילה של שבת והודיה להשי"ת שבידו מחקרי ארץ ותועפות הרים. הוא שר שיר חדש לספר לכל העולם את כבוד השי"ת ובכל העמים נפלאותיו. הוא מכריז בקול ה' מלך באופן שכל הארץ שמחה. מכיר שלצדיק יש אור ולישרים יש שמחה. הוא שוב משורר בכינור, קול זמרה, חצוצרות וקול שופר עד שאפילו הנהרות מוחאים כף. הוא מודע שה' מלך באופן שהעמים ירעדו ממנו, מרומם להשי"ת ומשתחוה להדום רגליו ונותן שבת והודיה שמשא רבינו, אהרן הכהן ושמואל הנביא קראו להשי"ת ונענו מיד. זה מכנים טהרה בלב ומטהר את המוח. עד כדי שהוא מוכן להשבית את כל תבערות המחלוקות שישנם ביום השבת. כי ביום השבת אנחנו אמורים לשוש ולשמוח כמו ביום קבלת התורה. צדיקי הדורות למדונו, איך שומרים על טהרה, הרי האדם משול כחרס הנשבר, לכן, אם החרס, צמיד פתיל עליו, הוא סגור וחסום מפני תחלואי העולם הזה, בוודאי יישאר בטהרה, לנצח נצחים. ולא עוד אלא ששבת קבעו חז"ל שהיא זמן בית המדרש לכל. לכן, זאת התורה, אדם כי ימות באוהל. הרי מעמד של ויקהל היתה לפני כל עדת בני ישראל, באחדות גמורה, אחדות לא יכולה להיות בזמן שיש גאוה. רק בזמן שיש ענווה אמיתית. אין התורה מתקיימת אלא בי ש"ממית עצמו", מבטל את של ישותו, לתורה. דווקא הנשיאים, שלאחר ששמעו על מעלת השבת ומעלת המשכן נכנסה בהם רוח גאוה ואחרו להביא את תרומתם, נחסר להם האות י'. שומה עלינו לקדש את השבתות על ידי ארגון שיעורי הלכות שבת ברבים, כדי שלא יישאר יהודי בעולם שאינו יודע הלכות שבת על בוריה. כאשר אנחנו נטהר את עצמינו לכבוד שבת קודש, אין ספק שהשי"ת יערה עלינו ממרום קדשו את המים הטהורים לטהרינו מכל טומאותינו. לאחר מכן נטהר ונתקדש ברדושה עליונה, נתקהל יחד על ידי משיח צדקינו לחצרות בית השי"ת להללו ולשבחו ולספר כבודו ואז נשמע שנית מפי עליון, אני ה' אלוהיכם.

וביום השביעי יהיה לכם קדש, ולא תעשו בו אפילו מלאכת המשכן: כל העושה בו מלאכה יומת, אף על פי שהיא מלאכת מלוה: הספורנו מסביר לנו באר היטיב את יסודה של שבת. זה לא עובד על פי השכל שלך. דבר מצוה, חשוב מאד, אבל, אינה דוחה שבת. משכנו / מקדשו של השי"ת היא מרכזו של הפעילות של עם ישראל. אכן, תוך כדי עבודת השי"ת יעשו דברים שליחיד ייחשב חילול שבת, במקדשו זה נחשב עבודת השי"ת. מכל מקום, שבת שהיא החותמת של עם ישראל בברית עם הקב"ה חייב להשמר מכל משמר בפרט בייסוד הבית ובהבנותו. מאחר ששבת היא יסוד הדת. הנה מה שרבינו בחיי מוסיף בנדון "כל העושה בו

מלאכה יומת. וסמיך ליה לא תבערו אש בכל מושבותיכם, יתכן לפרש כי כתובים אלה להזהיר על המלאכה ולחסור אותה בשבת, אמר תחלה כל העושה זו מלאכה יומת כלומר מלאכת המשכן, ועל זה לא אמר כל מלאכה כמשפט התורה והכתובים בענין השבת, ואחר כן הזכיר והזהיר לדורות לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת והוא כאלו אמר לא תעשו כל מלאכה בכל מושבותיכם וכלל כל המלאכות במלאכת אש כי זידוע שרוב המלאכות שבני אדם מתעסקין בהם אינם אלא ע"י האש כי האש סבתם ועקרם, ולכך תקנו לנו רז"ל במלות הבדלה במוצאי שבת שהוא תחלת היתר המלאכות לדרך על האש בורא מאורי האש לפי שהאש תחלת המלאכות במעשה בראשית וכענין שכתוב ביום ראשון ויהי אור, והנה ד' ברכות הבדלה ראומות שם לכל משכיל, ברכת היין רמוזה היא בפסוק בראשית במלת הארץ שהוא הגן וגפן בגן והוא היין המשומר בענביו מששת ימי בראשית, ברכת עלי בשמים רמוזה במלת ורוח אלהים כי הריח באמצעות הרוח והוא האויר שישאף האדם האויר ויכניס אותו בחוטמו, ועוד ממה שידוע כי הרוחות מניעות הריח, מאורי האש נאמר יהי אור, המבדיל בין קדש לחול שנאמר ויבדל אלהים בין האור ובין החשך והבן זה". שבת היא למעשה יסוד, סוד וקיום הבריאה. לבן יש לשמרה ולהגן עליה בבואה ובצאתה. להפרידה משאר ימות השבוע, מידי שבוע, כדי לחזק קדושתה. שמא תאמרו הרי ישנם כל מיני מעשה פטור, במקלקל. בא הרשב"ם להבהיא "לא תבערו אש, אף על פי שהבערה בעלמה היא קלקול על הרוב, מכל מקום בהיותה כלי לכל המלאכות או לרובן היא חסורה בשבת", הוי אומר, שמירת שבת היא מלאכת מחשבת. מה הפועל יוצא של המעשה העכשווי. ברגע שזה לשום צורך הוי אומר שיש כאן חילון וחילול שבת. לבן, נקדש את השבת במקהלותינו, נקדשה על הגפן. נזכור שעצם קיומנו בזכות שבת, שאדם הראשון לא נהרג בזכות שבת. ממילא עלינו לקדשה מבואה ועד צאתה.

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. ויאמר. אמר הקב"ה אור שלי; פי' של גיהנום; שובת בשבילכם; גם אור שלכם יהא שובת, השבת, ויאמר, ר"ת וס"ת תורה לרמז שיעקר התורה בשבת כשאלם פנוי מעסקיו. הנה, רבינו בעל הטורים שם לב לייחודו של שבת. הקב"ה מכבה ביום השבת את האש הלוהטת של היצר הרע. כדי שנוכל לשבת בהיכלי עונג התורה ולהנות ממנת אור התורה. הנה, הקב"ה עשה הכל כדי שבשבת נוכל לקבוע עיתים וזמנים ללמוד ולהנות ממתיקות התורה, חייבים ללמוד מכאן שיש להקדיש בשבת כל רגע פנוי לגמוע כמה שיותר מזיו התורה.

והנשיאים הביאו את אבני השפה. לפי דרך הנשיא שמתגאה על העם כענין שכתוב במלך לבלתי רוס לבדו מאחיו, לכך הביאו הנשיאים אבנים שיהיו על לב להרין כדי שיתכפרו על גובה לבם ולכך הזכיר בנדרתם ה"א הידיעה כלומר אבני השפה ואבני המלואים שחסרו ישראל, וכוונת הנשיאים היתה שיתנדבו הכל ראשונה למלאכת המשכן ושיסלימו הם אחר כך מה שיחסרו כל ישראל, ואע"פ שהיתה כונתם לטובה נחשב להם לחטא ולחסרון לפי שהיו סומכין על הדבר הזה כי אולי היו ישראל מביאים האבנים ולא תשלם כונתם כי היו משלימין את הכל ולא יהיה לנשיאים חלק במלות המשכן ולכך תמלא והנשיאים חסר והנשאים כתיב, ומכאן עונש לכל שאפשר לו להיות מן הקודמים במלוא ואינו קודם ומפני זה נכתב שם בחסרון: ויש שפירש כי אבני השפה ושאר הדברים בדרך נס באו לישראל וכדי שתהיה מלאכת המשכן נשלמת הביאום ענני כבוד לתוך אהלם של משה וזה לשון והנשיאים הביאו מלשון מעלה נשיאים מקלה הארץ: רבינו בחיי מטיב להסביר, במקום שיש את מידת הענוה, במקום שבו מוכח אפסיות האדם, שם הכל צריך להיעשות מתוך ענוה ומתוך זריזות. לא מספיק שיהיו את כל הכוונות הטובות. אבל, דווקא מפני הרגשת הפספוס, דווקא מפני ההרגשה שכל היהודים השתתפו בהתלהבות והם טרם הביאו כלום, דווקא מפני כך, זכו שאבני המילואים היו זכים וטהורים, ראויים ללב

אהרון ולהיות כלי לאורים ותומים. ללמדינו, כאשר הדברים נוגעים לקודש ולמקודש, אין מקום לעצלות. הזריז נשכר. מה יעשה מי שהעצלות גברה עליו, לב נשבר ונדכה, הקב"ה מכבד מאד.

ראו קרא ה' בשם בצלאל אמר משה ראו ותדקדקו בשמותם כי קרא ה בשם בצלאל כי לכתחילה קרא ה להם שמות המורים על שהם נבראו לכך שיהיו עסוקין במלאכת הקדש כי בצלאל הוא על שם כל אל רמז כי הוא יבנה המשכן והארון אשר בו הוא מדור לשכינה הבאה בכל קורתו כמ"ס יושב בסתר עליון כלל שדי יתלונן וכתוב בין שדי ילין פירשו רז"ל על שהיה הקב"ה מלמאם שכינתו בין שני דדי ארון ומבין שני הכרובים הסוככים בכנפיהם על פני הכפורת והסכך ענינו האל כי המה היו כל אל כביכול וראיה שכל מעשה המשכן כתיב ויעש ולא הזכיר בצלאל ואלל הארון כתיב ויעש בצלאל את הארון וכל זה ראיה שעל שם הארון הוא נקרא בצל אל בן אורי על שם אור התורה כי הוא יבנה מקום לתורה אור בן חור הורה שבדין הוא לקרבו אל המלאכה הקדושה הזאת יותר מזולתו יען כי חור אבי אביו מסר נפשו על מעשה העגל שגרם שבירת הלוחות כי לדעת רז"ל הרגו את חור למטה יהודה שנמשל לגור אריה והמקדש נקרא אריאל כארי זה שרחב מלפניו וכל מאחוריו כך המשכן היה רחב מלפניו וכל מאחוריו להורות שמקום השכינה אינו תלוי בהרחבת ידיים כי השמים ושמי השמים לא יכללוהו אף כי הבית הזה ע"כ בחר הקב"ה לשכינתו מקום נר להורות שאינו נגבל בשום מקום ולכבוד ישראל ויתר על כבודו להתקומם במקום ומכל מקום בחר לו במקום נר ודי בזה הערה למשכילים: הוא ואהליאב שנקרא כך על שם כי הוא יבנה אהל מועד לאבינו שבשמים ועל שם זה נקרא בשם אהליאב בן אחיסמך כי שם מקום סמיכות האחים דהיינו השכינה עם ישראל כמ"ס למען אחי ורעי אדברה נא שלום כך וכתוב אחותי רעיתי למטה דן שנמשל גם הוא לגור אריה שנאמר דן גור אריה על כן מן הראוי שיבנה האריאל ורמז ביהודה דן לשני שמותיו יתברך ה אלהים שם של רחמים ושל דין אשר שתף הקב"ה ברוך הוא וברא בהם העולם כך משכן זה העשו על תמונת כל העולמות נעשה על ידי יהודה אשר כל השם של רחמים כלול בשמו ועל ידי דן המורה על מדת הדין כי בשנים אלו יכר ה עולמו ובשנים אלו נעשה על תמונת העולם המשכן על ידי שבט דן ויהודה לכך נאמר ראו קרא ה בשם וסוד זה נכון וברור וכדי להדמות מכל וכל בנין המשכן אל בנין העולם כזה משה להכריז איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה וכל כך למה וכי עשו עבירה שהיו מביאים יותר מכדי האורך אלא לפי שראה משה שכיור בנין זה הוא תבנית בנין העולם בכללו וארז"ל כשברא הקב"ה העולם היה מרחיב והולך עד שגער בו הקדוש ברוך הוא ואמר לעולמו די כך כשראה משה שדבר זה הולך ומתרחב לאין תכלית גער בהם לאמר אל יעשו עוד מלאכה כי כך עשה הקב"ה ביצירת עולמו ומ"ס ויקחו מלפני משה י"א שמשה מפני החשד לא רצה להכניס הנדבה אל ביתו וחדריו אלא כשהונחה לפניו מסס לקחיה עושי המלאכה: דברי הכלי יקר מבארים לנו באר היטיב את עניין הצוות שהקב"ה בחר ומינה לבנות לו מדור בתחתונים. רק מי שהוא יודע שהוא בצילא דמהימנותא ומי שאהלי תורה הוא לו לאב, רק אלו אשר גבורת ארי להם לעשות רצון אביהם, רק הם יכונו לאמיתה של משכן העדות, עדות לישראל שהשכינה בתוכם. בתוך כל יהודי ויהודי.